

BACHELOR OF ARTS EXAMINATION, 2025

(2nd Year 2nd Semester)

SANSKRIT (Honours)

Course: VIII

[PRINCIPLES OF PANINIAN GRAMMAR (B)]

Full Marks: 30

Time: Two Hours

The figures in the margin indicate full marks.

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः –

१. अधोलिखितेषु सूत्रद्वयं सोदाहरणं व्याख्यायताम् – 5 x 2 = 10

(क) समर्थः पदविधिः।

(ख) नदीभिश्च ।

(ग) द्वितीया श्रितातीतपतितगतात्यस्तप्राप्तापन्नैः ।

(घ) उपमितं व्याघ्रादिभिः सामान्याप्रयोगे ।

२. अधोनिर्दिष्टेषु दीक्षितवचनेषु द्वयं सप्रसङ्गं व्याख्यायताम् – 5 x 2 = 10

(क) द्वौ मुनी वंशयौ द्विमुनि व्याकरणस्य । त्रिमुनि । विद्यातद्वतामभेदविवक्षायां त्रिमुनि व्याकरणम् ।

(ख) कृद्ग्रहणे गतिकारकपूर्वस्यापि ग्रहणम् । नखनिर्भिन्नः । कर्तृकरणे इति किम्- भिक्षाभिरुषितः ।

(ग) इदं सूत्रं त्यक्तुं शक्यम् । 'संख्यापूर्वो द्विगुश्च' इति पठित्वा चकारबलेन संज्ञाद्वयसमावेशस्य सुवचत्वात् ।

(घ) प्रतिपदविधाना षष्ठी न समस्यत इति वाच्यम् ।

३. अधोलिखितेषु द्वयोः ससूत्रं सिद्धिर्विधेया- 3 x 2 = 6

(क) अधिहरि ।

(ख) शङ्कुलाखण्डः ।

(ग) यूपदारु।

(घ) प्राप्तजीविकः ।

४. अधःप्रदत्तेषु चतुर्णामुत्तर प्रदेयम्—

1 x 4 = 4

(क) को नाम विग्रहः?

(ख) वृत्तिः कतिधा? काश्च ताः?

(ग) सामर्थ्यं कतिविधं भवति? के च ते?

(घ) 'सह' इति योगविभागस्य किं प्रयोजनम्?

(ङ) उपसर्जनविधायकसूत्रयोः नामनी लिख्येताम्?

(च) 'तृतीया तत्कृतार्थेन गुणवचनेन' इति सूत्रे 'तत्कृत' इति शब्दस्य प्रयोजनं किम्?

*****